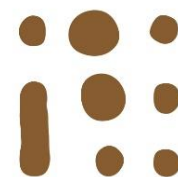


Detektory kovů a archeologie

Mgr. Jan Mařík. Ph.D.
marik@arup.cas.cz



ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV
AV ČR PRAHA

Základní data

- 10-30 tis. Prodaných detektorů v ČR
- Více než 100 tis. arch. nálezů ročně je získáno nelegálně

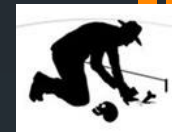
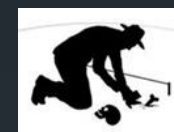
<http://www.lovecpokladu.cz/lovci-historie>:

cca 2000 záznamů měsíčně

cca 10% archeologické nálezy

- Většina nálezů končí v soukromých sbírkách (výjimka mincovní nálezy)
- Za porušení zákona při nelegálním použití detektoru je ročně stíháno méně než 10 případů
- Tolerantní postoj společnosti**





- Cca. 1.500 aktivních dobrovolných spolupracovníků oprávněných organizací
- 300 profesionálních terénních archeologů v oprávněných organizacích
- Více než 10 000 nespolupracujících hledačů



Poznávání místní historie



Nevšední způsob
trávení volného času



Dobrodružství - hledání
„pokladů“



Vlastní
obohacení

Archeologický nález

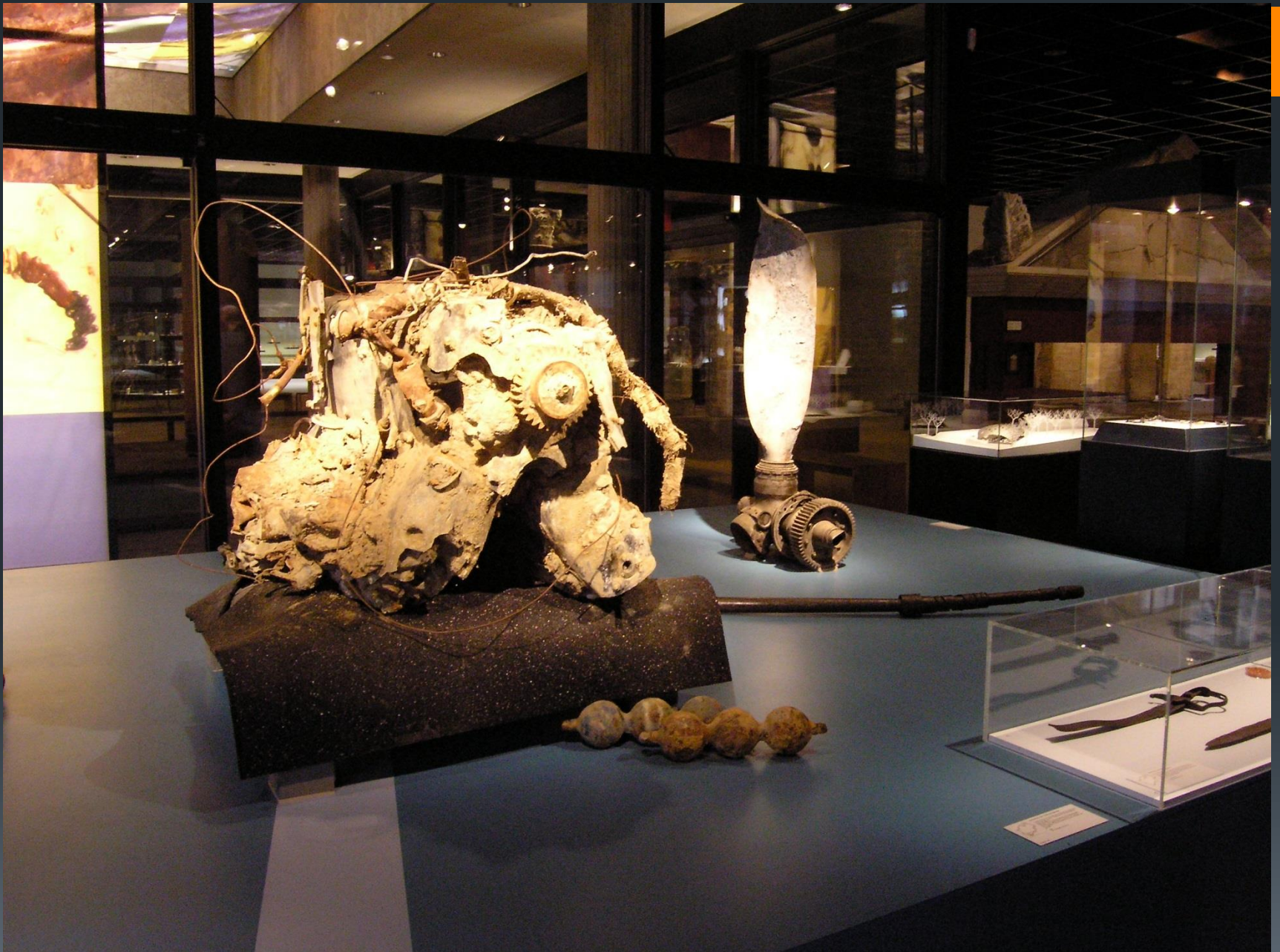


Zák. č. 20/1987 Sb

§ 23

(1) Archeologickým nálezem je věc (soubor věcí), která je dokladem nebo pozůstatkem života člověka a jeho činnosti od počátku jeho vývoje do novověku a zachovala se zpravidla pod zemí.





Vlastnictví archeologických nálezů

§ 23a

Vlastnictví movitých archeologických nálezů

(1) Movité archeologické nálezy jsou vlastnictvím kraje, nejsou-li vlastnictvím státu nebo obce podle odstavce 2.

(2) Movité archeologické nálezy jsou vlastnictvím kraje, v jehož územním obvodu byly učiněny, nejde-li o movité archeologické nálezy učiněné při archeologických výzkumech prováděných příspěvkovou organizací nebo organizační složkou obce, které jsou vlastnictvím této obce, nebo o movité archeologické nálezy učiněné při archeologických výzkumech prováděných státní organizací nebo organizační složkou státu, které jsou vlastnictvím České republiky.

ÚMLUVA O OCHRANĚ ARCHEOLOGICKÉHO DĚDICTVÍ EVROPY



■ Článek 3

(iii) učinit používání detektorů kovů a jakýchkoli jiných detekčních zařízení nebo postupů archeologického výzkumu předmětem specifického předchozího oprávnění, kdykoli s tím počítá vnitřní právní úprava státu.

„Detektory kovů“ v památkovém zákoně



zákon č. 20/1987 Sb.

(2) O archeologickém nálezu, který **nebyl učiněn při provádění archeologických výzkumů**, musí být učiněno **oznámení Archeologickému ústavu nebo nejbližšímu muzeu** buď přímo nebo prostřednictvím obce, v jejímž územním obvodu k archeologickému nálezu došlo. **Oznámení o archeologickém nálezu je povinen učinit nálezce** nebo osoba odpovědná za provádění prací, při nichž došlo k archeologickému nálezu, **a to nejpozději druhého dne** po archeologickém nálezu nebo potom, kdy se o archeologickém nálezu dověděl.

(3) Archeologický nález i naleziště musí **být ponechány beze změny** až do prohlídky Archeologickým ústavem nebo muzeem,...

(4) Jde-li o archeologický nález uvedený v odstavci 2, **má nálezce právo na odměnu**, kterou mu poskytne **krajský úřad**, a to do výše **ceny materiálu**; **je-li archeologický nález zhotoven z drahých kovů** nebo jiných cenných materiálů, v ostatních případech **až do výše deseti procent kulturně historické hodnoty** archeologického nálezu určené na základě odborného posudku.

„Detektory“ v památkovém zákoně

Zák. č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči

§ 21

(1) Archeologické výzkumy je oprávněn provádět Archeologický ústav Akademie věd České republiky (dále jen "Archeologický ústav")...

(2) Ministerstvo kultury může na žádost v odůvodněných případech ...

§ 23

(4) Jde-li o archeologický nález uvedený v odstavci 2, má nálezce právo na odměnu, kterou mu poskytne krajský úřad, a to do výše ceny materiálu; je-li archeologický nález zhotoven z drahých kovů nebo jiných cenných materiálů, v ostatních případech až do výše deseti procent kulturně historické hodnoty archeologického nálezu určené na základě odborného posudku.

Nálezne



vyhláška č. 66/1988 (§19)

- (1) *Dojde-li k archeologickému nálezu uvedenému v § 23 odst. 2 zákona..., nálezce uplatní písemně nejpozději do jednoho roku od nálezu u **krajského úřadu** vyplacení odměny za archeologický nález.*
- (2) *U nálezu z drahých kovů si krajský úřad vyžádá zkoušku u **Puncovního úřadu**...krajský úřad vyžádá určení kulturně historické hodnoty archeologického nálezu **Archeologickým ústavem Akademie věd České republiky nebo Národním muzeem**.*
- (4) *Nálezce má právo na náhradu nutných nákladů, které mu vzniknou v souvislosti s nálezem (např. jízdné, telefonické, popřípadě telegrafické oznámení a další). Tyto náklady musí prokázat.*

Kulturně historická hodnota

- Tržní hodnota archeologického nálezu na volném trhu (aukční katalogy, internetové dražby)
- Nálezové okolnosti: koeficient navyšující tržní hodnotu



Sankce

Přestupky a správní delikty

- Archeologický výzkum prováděný bez oprávnění (§ 21 zákona č. 20/1987)
- Neoznámení stavební nebo jiné činnosti na území s archeologickými nálezy (§ 22 zákona č. 20/1987)

přestupek (správní delikt) podle § 39 zákona č. 20/1987 Sb., pokuta do výše 2 (4) mil. Kč.

Poškození válečného hrobu (§ 5 odst. 3 písm. c)

Zákon 122/2004 Sb. o válečných hrobech a pietních místech

Trestné činy

- *Zatajení věci:* § 219 trestního zákona
- *Poškození cizí věci:* § 228 trestního zákona
- *Zneužívání vlastnictví :* § 229 trestního zákona

Zákon č. 71/1994 Sb.

Zákon o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty

§ 3

(1) Předměty kulturní hodnoty z oboru archeologie a předměty kulturní hodnoty sakrální a kultovní povahy nabízené k prodeji musí být opatřeny osvědčením k **trvalému vývozu** ; kupujícímu musí být spolu s předmětem kulturní hodnoty předáno osvědčení ve třech **stejnopisech označených B, C a D** .

(2) Nabídkou k prodeji podle [odstavce 1](#) se rozumí i vystavení předmětů ve veřejných prodejních prostorách, na dražbách a sběratelských trzích.

§ 7 b

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

a) vyváží nebo vyveze předmět kulturní hodnoty bez osvědčení, nebo

b) při prodeji nabídne předmět kulturní hodnoty z oboru archeologie nebo předmět kulturní hodnoty sakrální a kultovní povahy bez osvědčení k trvalému vývozu.

Pokuta až 5 mil. Kč.

Soukromá sbírka zajištěná v roce 2007



1900 bronzových
1400 železných předmětů

Zajištěno z pozůstalosti

Kontakty na starožitníky

Sbírka obchodníka/překupníka



Nejen egyptologická sbírka



„Sbírání se věnuji už více než třicet let,,

„Když to teď tak narychlo spočítám, tak těch návštěv bylo už zhruba sto. Třeba jen v Egyptě jsem byl osmatřicetkrát a letos už čtyřikrát,,

„Vždy si přivezu několik zajímavých kousků a postupem času se regály prostě plní. Víte, když máte kde hledat, tak třeba v Egyptě se můžete vykopávkami téměř přehrabovat. No a také můžete nakoupit i od místních. Naštěstí se v archeologii, historii i keramice dobře vyznám, takže bych padělky snad poznal,,

< Zpět na seznam inzerátů

VELKOU SBÍRKU ANTIKY PRODÁM

21.10. 08:35 | NABÍDKA / PRODÁM | Kuriozity a unikáty

Cena: **200 000 Kč**

Popis: NABÍZÍM K PRODEJI velkou kolekci předmětů z doby římské (keramiky, skla, mincí atd.) U všeho je zaručena pravost. Je to mimořádně velká kolekce a proto je vhodná jako investiční záležitost. Jde mnohdy o muzejní kousky. Mohu nabídnout i předměty ze starého Egypta (mumie sokola, dřevěná malovaná hlava z rakve a jiné.) Vše je právě a lokality dodám kupci. tel 605901705

FOTO 8

VIDEO 0



Zobrazit 8 fotek v galerii

We found something similar



Egyptian PreDynastic Pottery vessel, Naqada II period, ca. 3550-3200 B.C.

Condition: --
"No damages, no cracks"

Time left: 2d 08h Thursday, 7:42PM

Starting bid: **US \$1,499.00** [0 bids]
Approximately 34,110.82 CZK

Place bid

Enter US \$1,499.00 or more

[Add to watch list](#)

Ships from
Czech Republic

Seller information
taharka33 (1214)
100% Positive feedback

[Save this Seller](#)
[Contact seller](#)
[See other items](#)

Shipping: **\$28.00 (approx. 637.16 czk)** Standard International Shipping | [See details](#)
Item location: Herálec, Czech Republic
Ships to: Worldwide [See exclusions](#)

Delivery: Varies for items shipped from an international location

Payments: [PayPal](#)

Returns: 14 day returns. Buyer pays for return shipping | [See details](#)

Guarantee: | [See details](#)

Get the item you ordered or get your money back.
Covers your purchase price and original shipping.

Padělky

LIDOVÉ NOVINY | Úterý 2. dubna 2019

DOMOV

5

Vědci varují před falešnými meči

„Koupíte-li si falzum meče, jsou to vaše peníze, ale koupíte-li náhodou i originál, podílíte se na černém obchodu a trestné činnosti,“ říká Jan Mařík, ředitel Archeologického ústavu Akademie věd ČR.

MARTIN RYCHLIK

PRAHA Výtěčné zachovalý středověký meč má přes šestáct centimetrů délky, hlavici i úplnou čepel. Celé milénium ležel v bahně při břehu Labe... Anebo ne? K vědcům pražského Archeologického ústavu Akademie věd doputoval nebyvalé zajímavý artefakt. „Meč se k nám dostal přes třetí osobu. Kolegyně přinesla do našeho ústavu meč, který si půjčila od člověka, jenž s archeology dlouhodobě spolupracuje. Tvrdil, že meč našel a že jej chce prodat,“ řekl LN ředitel Jan Mařík. Die jeho slov padla i suma: a to 125 tisíc korun. Jenže to je zhruba částka, která by odpovídala „tržním cenám“ totálně zrezých mečů. „Ale v takhle výtěčném stavu by to u meče z 9. až 10. století byly sumy od půl milionu výše,“ míní archeologové. Kupříkladu na aukčním serveru eBay se dosil poměrně meče z Kyjevské Rusi či Skandinávie prodávají za 7000 dolarů a více (160 tisíc korun).

Dílo specializované kovárny?

Objevily se tedy pochybnosti, zda může jít v tak skvělém stavu o originál. Pochybnosti narůstaly. Ve finále se diskuse zúčastnilo

více lidí: archeolog a specialista na meče Jiří Košta (kurátor sbírek raného středověku z Národního muzea), specialista na technologie železných předmětů Jiří Hošek (z pražského Archeologického ústavu) a praktický kovář-měšť Petr Florian, jenž navíc sehnal švédského kováře, zkušeného odborníka na repliky mečů.

„Společně probírali u meče jeho jednotlivé prvky, co sedí a co nesedí... Vůp je v tom, že každý jednotlivý prvek se na rané středověké meči může objevit, ovšem patří k těm méně obvyklým. Mohly by se objevit i spolu, ale z méně obvyklých prvků se tu skládá téměř unikátní, ideální meč,“ tvrdí Mařík. O ceně mečů, která by mohla mít nepřiměřený dopad, když první unikát prošel, byl zdokumentován, a později byl přibyl druhý či třetí kus, vytvořily by soubor tří typologickou skupi-

nou. To by deformovalo pohled na pravý raný český středověk. Navíc rozšíření nabídky o nové předměty podporuje nelegální trh s archeologickými artefakty: zvyšuje poptávku a v důsledku je hrozbu i pro skutečné nálezy.

Nekupujte falza ani originály

Kolik kusů se již v Česku objevilo? „Zatím máme jediný exemplář, možná je to prínik z hlavního proudu. Třeba si někdo testuje, zda by tu byl pro takový meč trh a kupní síla, jaká je ve Skandinávii. Výroba padělků je náročná, stojí peníze. Technologie je v tomto případě výborně zvládnutá,“ říká Mařík z Archeologického ústavu Praha, který letos slaví již sté výročí od svého založení.

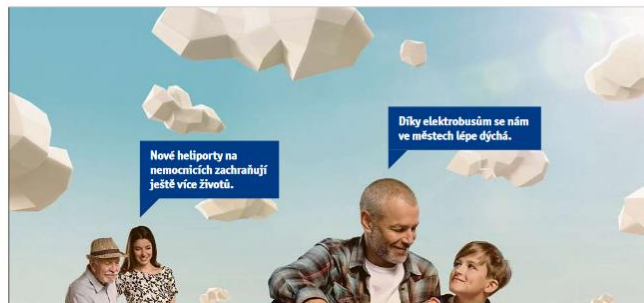
FOTO ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV PRAHA AV ČR

zkumy provádějí jen Akademie věd a ministerstvo kultury může na žádost povolit výzkum také vysokým školám, muzeím či dalším expertním pracovníkům. „O archeologickém nálezu, který nebyl učiněn při provádění archeologických výzkumů, musí být učiněno oznámení Archeologickému ústavu nebo nejbližšímu muzeu – buď přímo, nebo prostřednictvím obce, v jejíž územním obvodu k archeologickému nálezu došlo,“ cituje ze zákona mluvčí resortu kultury Marika Háskl. A oznámení o nálezu je povinen učinit nálezců nejpozději druhého dne po objevu anebo poté, kdy se o archeologickém nálezu dovědí. V Česku hrozí pokuty, ale na Slovensku, kde byla před pár lety odhalena padělatelská dílna mincí, zavolali drakonické tresty. Zakonem je zakázáno padělat starožitnosti i archeologické nálezy. A to v téže sazbě jako plundrování lokalit – až deseti lety natrvá.

z kumy provádějí jen Akademie věd a ministerstvo kultury může na žádost povolit výzkum také vysokým školám, muzeím či dalším expertním pracovníkům.

„O archeologickém nálezu, který nebyl učiněn při provádění archeologických výzkumů, musí být učiněno oznámení Archeologickému ústavu nebo nejbližšímu muzeu – buď přímo, nebo prostřednictvím obce, v jejíž územním obvodu k archeologickému nálezu došlo,“ cituje ze zákona mluvčí resortu kultury Marika Háskl. A oznámení o nálezu je povinen učinit nálezců nejpozději druhého dne po objevu anebo poté, kdy se o archeologickém nálezu dovědí. V Česku hrozí pokuty, ale na Slovensku, kde byla před pár lety odhalena padělatelská dílna mincí, zavolali drakonické tresty. Zakonem je zakázáno padělat starožitnosti i archeologické nálezy. A to v téže sazbě jako plundrování lokalit – až deseti lety natrvá.

inzerce



Padělky středověkých mečů v soukromých sbírkách, (Švédsko)

- Raně středověký meč poskytnutý Archeologickému ústavu k dokumentaci,
- Údajně nalezen v řečišti Labe
- Nabídka odkoupení za 120 tis. Kč
- Po komplexním posouzení komisí specialistů označen za padělek

Muzeum v Teplicích získalo vzácný denár, který nálezce zatajil a prodal

9. května 2018 16:51



Regionální muzeum v Teplicích získalo stříbrný denár Soběslava Slavníkovce ražený v letech 985 až 995. Nálezce totiž minci prodal na aukčním serveru, přestože podle zákona ji měl odevzdat. Podezřelé transakce si všimli pracovníci archeologického ústavu Akademie věd v Brně a upozornili na ni policii.



UPOZORNĚNÍ

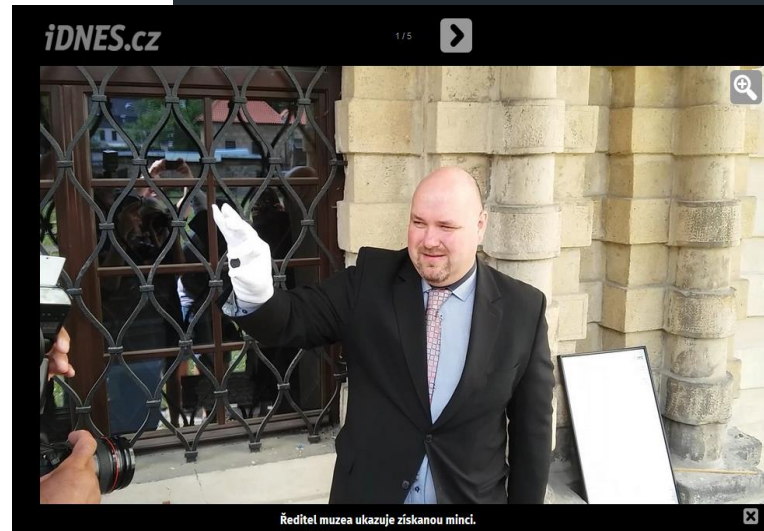
Video již není dostupné

Teplické muzeum má vzácnou zatajenou minci | (0:37) | video: iDNES.cz

Policie nálezce vypátrala a po zjištění, že vzácný denár pochází z Krupky u Teplic, předala minci právě regionálnímu muzeu.

Práce policie se mnohdy skládá z různých střípků a tohle je jeden z nich. Tato

Reklama



Ředitel muzea ukazuje získanou minci.

Autor: iDNES.cz

Vini žalobce může, jenž
bydlel s utýraným
hochem

Slavnou cirkusovou
maringotku principála
Kludského

Syni všechno zač
stejně jako před v

Denár slavnostně předaný policií do muzea je podle znalců pouhá replika

17. května 2018 10:46



Pravost stříbrného denáru Soběslava Slavníkovce z 10. století, který minulý týden slavnostně převzalo do své sbírky Regionální muzeum v Teplicích jako vzácnou nalezenou minci v hodnotě 50 tisíc korun, vzbuzuje pochybnosti. Podle odborníků na numismatiku má muzeum jen poškozenou repliku za pár korun.



ANTIQUANOVA
minting of coins, medals, tokens
and museum-quality replica coins



SHOP



ABOUT ANTIQUANOVA

CUSTOM MINTING

ARTICLES

WHOLESALE

SHIPPING COSTS

○ PRE-ORDERS

○ SETS

○ Celtic world

○ Greece »

○ Asia

○ Rome and Etruria

○ Erotic coins

○ Holy Land

○ Middle Ages »

○ After year 1500 »

○ Limited editions

[Introduction](#) » [Middle Ages](#) » Sobeslaus Slavník Denarius Bohemia 981-995 fine silver replica coin

Sobeslaus Slavník Denarius Bohemia 981-995 fine silver replica coin



fine silver | 21 mm | 1.5 g

Like To see mi fibi 0

Tweet

Product no.:

M14

Material:

fine silver

Size:

21 mm

Weight:

1.5 g

Price:

15.00 EUR
(16.68 USD)

1

pcs

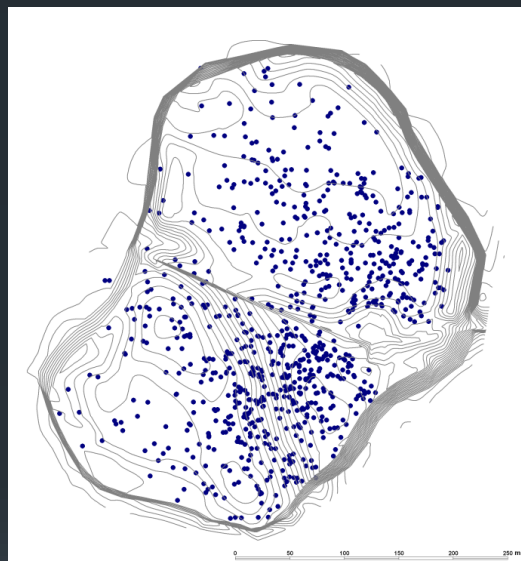
buy

- Spolupráce dobrovolníků v rámci archeologických výzkumů

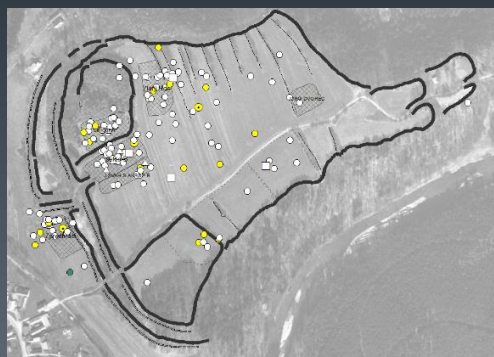
Libice nad Cidlinou

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Pracovní hodiny	157	142	143	95	85	126

Keltská oppida



- 10 ha
- 748 pracovních hodin
- 1100 artefaktů
- Každý nález zaměřen GPS

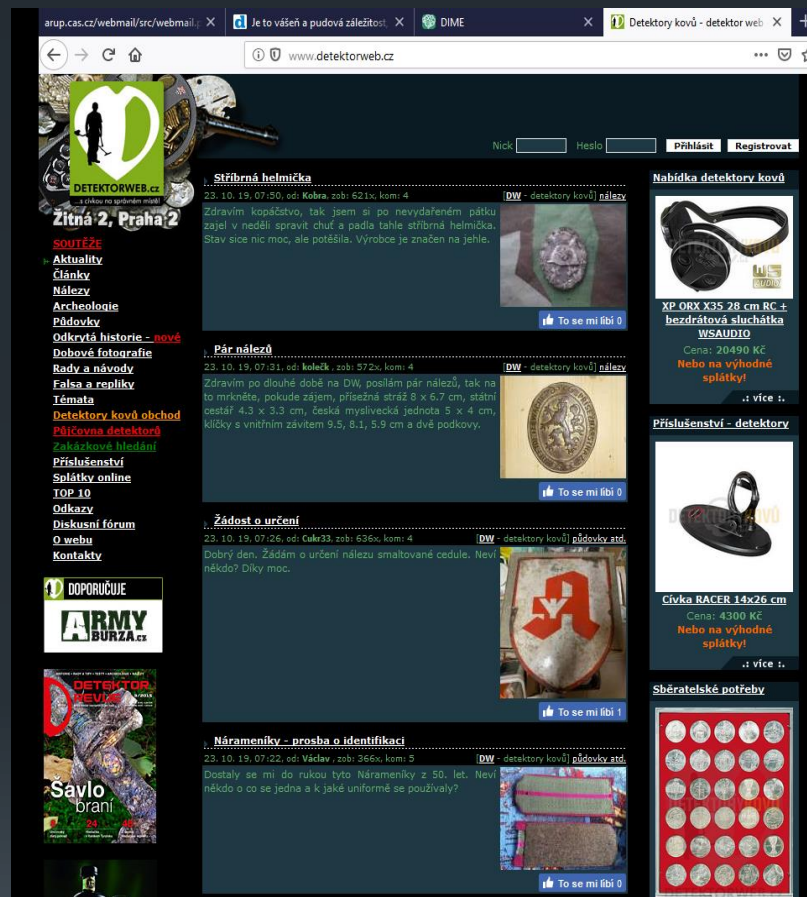


Současná evidence nálezů získaných mimo archeologické výzkumy



Lovec Pokladů

- <https://www.lovecpokladu.cz/>
- Systematická evidence
- 207 572 nálezů



Detektor web

- <http://www.detektorweb.cz/207>
- Diskusní fórum a prezentace nálezů
- Celkové počty nálezů nelze odhadnout